

Pius IX.: „Musíte pokračovať!“ – Louis Veuillot, pápežov vojak pera a revolúcia

J. Lomský

21. apríla 2021 ✚ Cirkev ✚ Cirkev bojujúca

Zdroj: wikimedia commons

pokračovanie I. časti

Vítazný postup takto prebúdzaných katolíkov začal znepokojovať vládu a kráľ Ľudovít Filip Orleánsky povedal v rozčúlenosti nerozvážne slovo parížskemu arcibiskupovi mons. Denisovi Augustovi Affremu, Veuillotovmu veľkému priateľovi: „*Pán arcibiskup, pamätajte, že nejedna mitra bola už roztrhaná.*“ Arcibiskup na to: „*Sire, to je pravda; ale nech Boh chráni kráľovskú korunu, lebo videli sme i nejednu korunu, ako sa rozdrúzgala.*“

24. februára 1848 táto koruna skutočne aj padla a vo Francúzsku bola vyhlásená republika.

Veuillot hneď na večer revolúcie napísal: „*Dnes, ako včera, mimo slobody nič nie je možné! Dnes ako včera, náboženstvo je jediným možným základom spoločnosti: Náboženstvo je voňavka, ktorá zachráni slobodu pred hnilobou. Ľudia sú bratia v Kristovi, v Ňom sú aj slobodní.*“

Keď dočasný minister kultu uistil univerzitu, že jej ponechá aj naďalej monopol vyučovania, Veuillot vyhlásil, že katolíci pôjdu proti vláde, ak bude takto pokračovať, a hneď sa pustil do boja.

Uprostred chaosu – panujúceho od roku 1848 vo verejnom živote – Veuillot a celá redakcia sa nekompromisne postavili za úplnú slobodu vyučovania. Žiaľ, niektorí katolíci neporozumeli tomuto hlasu a uspokojili sa len s odrobinkami, ktoré im boli hodené. Bol odhlasovaný nový zákon o školstve, ktorý dovolil otvoriť katolíkom stredné školy, ale univerzita im predpísala program, dodávala príručky a platné diplomy mohli dávať len profesori menovaní univerzitou. Veuillot nebol s týmto zákonom nijako spokojný. Kým ešte nebol odhlasovaný, bojoval proti nemu zmužilo.

Zákon priniesol francúzskym katolíkom i niečo dobré, o čom svedčí neprestávajúce úsilie liberálov vymazať ho zo zbierky zákonov. Ale nepriniesol práve to, čo im podľa práva patrilo a čo vlastne na začiatku žiadali. Ďalší vývoj francúzskych pomerov dal Veuillotovi za pravdu.

Voľnomyšlienkári vystihli a zbadali v katolíkoch ich slabý bod: ústupčivosť. Len takto si môžeme vysvetliť, ako mohli jedno po druhom odoberať Cirkvi jej práva a zakončiť svoje dielo hanebnou odlukou Cirkvi od štátu. Veuillot to nepredvídal, preto nechcel ustúpiť ani o krok tam, kde sa ustupovať nemá, keďže v takých prípadoch sa ústupok rovná zrade. Chcel byť celým človekom.

Ale keď i biskupský zbor prijal nový zákon, Veuillot hneď prestal polemizovať. „*Chceli sme len víťazstvo pravdy a nie víťazstvo svojich mienok a márnomyseľnosti... Teraz poslúchame. Naši biskupi sú strážcovia kresťanských svedomí.*“

Za túto poslušnosť dostal Veuillot zvláštnu pochvalu od Pia IX., ktorý sledoval s veľkou pozornosťou vývoj novín *L'Univers* a veľmi si ich oblúbil. Pápež si vysoko cenil i hlavného redaktora a neskôr sa mu stal pravým ochrancom, za čo sa mu Veuillot odmenil synovskou láskou a oddanosťou Cirkvi a jeho osobe.

Veuillot musel prestať skutočne trpké skúšky aj zo strany katolíkov, prikláňajúcich sa k liberalizmu. Ostro ho napádali, čo bolo veľmi vítanou pochútkou pre protikatolícke noviny. Vo všetkých týchto bojoch sa drží energicky, nebojácne. Keď ide o jeho osobu, vie niekoľkými riadkami alebo veršami odraziť útoky svojich protivníkov.

Keď ide o náboženstvo a práva Cirkvi, vtedy je neúprosný; no nespolieha sa len na svoju mienku, ale vždy pozerá k Rímu. Väčšina francúzskych biskupov drží s ním. Pius IX. mu na privátnej audiencii povedal: „*Musíte pokračovať.*“ Takto posilnený na duchu Veuillot pokračoval v práci. A čoskoro mal príležitosť ukázať svoju vďačnosť sv. Stolicy.

Napoleon III., ktorý sa na začiatku ukazoval byť priaznivcom katolicizmu, sa neskôr postavil na stranu Viktora Emanuela II., čo Veuillot nemohol nechať bez ostrého odsúdenia. Postavil sa celou svojou osobnosťou za pápeža a práva Cirkvi. Roku 1860 uverejní i proti trojnásobnému vládnomu zákazu pápežov protest proti brožúre *Pape et le Congres*. 29. januára 1861 uverejní encykliku *Nullis certe verbis*, v ktorej Pius IX. odsúdil postup Viktora Emanuela II. a Napoleona III. Večer pred jej uverejnením Veuillot povedal v redakcii: „*Tu je výrok smrti!*“ Ráno nastalo vo francúzskej verejnosti veľké prekvapenie a o 9:00 hodine dostala redakcia dekrét: „*Časopis L'Univers je zakázaný. Nášmu ministrovi vnútra je uložené vyhlásiť tento dekrét a zaviesť ho do Zbierky zákonov.*“

Bola to veľká rana pre tohto neochvejného bojovníka. Keď Cirkev potrebovala najviac pomoci, vzali bojovníkovi jeho najúčinnnejšiu zbraň! Dojem u katolíkov bol neopísateľný. Stovky a stovky listov prichádzali hlavnému redaktorovi. V nich bol vyjadrený žiaľ, oddanosť a spoluúčasť. Pius IX. bol tiež veľmi pohnutý. Keď Veuillot prišiel do Ríma, prijal ho veľmi láskavo, pochválil prácu *L'Univers* a vyjadril svoj hlboký žiaľ nad jeho zničením.

Viacero časopisov volalo Veuillota do svojej redakcie, ale nechcel vstúpiť ani do jednej. Chcel pracovať celkom neodvislo. Keďže nemohol vykonávať úlohu žurnalistu, začal písať literárne práce. Do tejto doby patria jeho životné diela: *Le Parfum de Rome* (1871), *Vie de Notre-Seigneur Jésus-Christ* (1864, resp. 1846) a *Les Odeurs de Paris* (1867).

Len na začiatku roku 1867 dostal dovoľenie znovu vydávať *L'Univers*.

„Náš program je naša minulosť. L'Univers bude čím bol, okrem niektorých opráv, ktoré sú ovocím skúsenosti. Cítíme sa ešte katolíckejšími, ako sme boli, láskavejšími k Cirkvi a odtrhnutejšími od iných vecí a od seba. L'Univers bude všeobecnou apológiou...!“

Veuillot mal pred sebou ešte niekoľko ťažkých bojov, ktoré mu zasadili veľa rán, ale práca za pravdu neraz naplnila jeho srdce radosťou. Roku 1869 odchádzal do Ríma ako zvláštny spravodajca *L'Univers*. Otváral sa vtedy všeobecný Vatikánsky snem (I. vatikánsky koncil, pozn, red.). Príchod do Ríma bol pre Veuillota ozajstný triumf. Pius IX. ho prijal na zvláštnej audiencii a bol s ním v styku počas celého koncilu. O polemikách, ktoré sa rozprúdili vo Francúzsku okolo koncilu, mu sv. Otec povedal: *„Veľmi dobre ste sa zadržali v tejto veci ako aj v ostatných. Drahý L'Universje vždy v pohotovosti, vždy víťazný.“*

Keď sa vrátil do Paríža, čakal ho už veľký zmätok. Francúzsko viedlo vojnu s Pruskom. Po celý jej čas Veuillot energicky bránil záujmy náboženstva a vlasti. Pri domácich veciach veľmi pozorne sledoval rímsku otázku. Srdce mu pukalo žiaľom, keď sa dozvedel, že Rím padol do rúk Piemontovcov. Veuillot chcel, aby Francúzsko šlo prvé pápežovi na pomoc. Nová vláda však zmýšľala celkom ináč. *„Ak vám sv. Otec bude čosi hovoriť o tejto veci, budte úctivo hluchí“* – odkázala vláda svojmu vyslancovi do Ríma. Francúzski katolíci odpovedali na to veľkým protestom, ale ich úsilie sa znovu rozbilo na ústupčivosti liberálne zmýšľajúcich katolíkov. Veuillot ich nemilosrdne šľahal a stŕhal masky z ich tvárí. Ukázal všetkým, že katolík-liberál je nezmysel, protiva, siahajúca až do základov týchto dvoch pojmov.

Po tomto boji neúnnavný pracovník pobadal, že ho sily už pomaly opúšťajú. Z času na čas musel prerušiť prácu a odpočívať. Keď v roku 1878 zomrel Pius IX., Veuillot akoby ešte naposledy pozbieral svoje sily a napísal niekoľko krásnych a myšlienkovito bohatých článkov o tomto šľachetnom mužovi, ktorý jemu samému bol akoby otcom, ochrancom a priateľom. Po voľbe nového pápeža zatúžil vidieť Leva XIII. a navštívil ešte raz Rím. Lev XIII. ho prijal naozaj otcovsky a rozprával sa s ním vyše hodiny. Keď k nemu prišiel po niekoľkých dňoch mons. Mercurelli, sv. Otec sa ho pýtal:

– Videli ste pána Veuillota od poslednej audiencie?

– Áno, sv. Otče.

– Bol spokojný; bol so mnou spokojný?

– Oduševnený, sv. Otče!

– Aj ja. Vždy som mal Veuillota veľmi rád. A to nielen pre jeho veľký talent, ale aj preto, lebo bol vždy pravým kresťanom a pravým služobníkom Cirkvi.

Táto posledná púť do Ríma Veuillota celkom vysílila. Roku 1879 napísal asi len 15 článkov a potom sa celkom odmlčal. Duch bol ešte živý, plný bohatých myšlienok, ale už ich nevládal vyjadriť slovom. Veľmi ho bolelo, že nemohol viac písmom brániť Cirkev a vlasť, ktorým bol celkom oddaný. Ale znášal všetko trpezlivo a plný dôvery čakal odplatu za svoju celoživotnú námahu.

V marci 1883 dostal zápal priedušníc a čoskoro aj skončil v prítomnosti svojich milých. Nad jeho hrobom na Montparnasse (Cimetière du Montparnasse – Cintorín Montparnasse, pozn. red.) sa vypína skromný pomník s nápisom, ktorý si sám vopred zložil: *Veril som, vidím.*

dokončenie v III. časti

Článok bol pôvodne uverejnený časopise Kultúra č. 5 v roku 1933.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/pius-ix-musite-pokracovat-louis-veuillot-papezov-vojak-pera-a-revolucia/>